

[Hvidberg.]

Forslaget anser det desuden for nødvendigt at understrege, at de elementære kundskaber i dansk, regning og skrivning, der tilegnes i grundskolen, derefter yderligere bør indøves i 1. og 2. hovedskoleklasse. I disse klasser bør der ikke anvendes læsebøger og regnebøger med stadig stigende sværhedsgrad. Man bør blive stående ved 5. kl.s sværhedsgrad. Hvis børnene stilles over for opgaver, som de ikke magter, mister de initiativ og lyst — skoletræthed.

I den hidtidige FM-skole er der utvivlsomt begået den fejl, at man har taget for mange ting op, så der er blevet for lidt tid til dansk, regning og skrivning. Der bør åbenbart være flere timer til disse elementære fag. Selv om de fag, der er afgivet timer til, såsom boldspil, sløjd og drengesusser — i 8. kl. — er gode og nyttige sysler, er det dog et spørgsmål, om man har råd til at kaste sig over sådanne ting på bekostning af de elementære fag.

Det er en mangel, at en række dygtige lærere, som især har givet deres arbejdskraft til den skoleform, som man sædvanlig benævner FM-skolen, ikke har været hørt i noget udvalg. Den række spørgsmål, der knytter sig til FM-skolen, bør tages op til alvorlig drøftelse i et udvalg sammensat af kyndige FM-skolefolk.

Det i januar 1952 nedsatte udvalg, der skulle drøfte eksamensmellemskolens forhold, og hvis møder senere indstilledes, bør genoptage sit arbejde og forelægge sine resultater, idet disse måske vil kunne være af betydning for arbejdet i et kommende udvalg vedrørende hovedskolen.

Man må erkende det værdifulde i, at børnene lærer fremmede sprog, selv om det blot skulle blive ved begyndelsesgrundene i ét fremmedsprog. Men forudsætningen er den, at de elementære grammatikalske begreber fra danskundervisningen er i orden.

De mundtlige fag kunne og er også nogle steder blevet drevet som en slags højskoleundervisning. Lærebøger bruges da kun som støtte. Fortællingsformen er her vigtig. Vi mener, at der bør gås videre ad denne vej.

Vort forslag bygger på en deling af børnene efter 5. klasse, men der bør tages hensyn til, at nogle børn er senere udviklede, og derfor fastslår forslaget, at disse

børn har mulighed for at gå fra 1. og 2. hovedskoleklasse over i 2. og 3. mellem-skoleklasse og fra 3. hovedskoleklasse, 8. klasse, over i 3. mellem. Vi har derimod måttet anse det for betænkeligt, at en elev skulle kunne gå fra 3. hovedskoleklasse, 8. klasse, over i 4. mellem-skoleklasse. Overgang til 2. og 3. mellem er i øvrigt allerede nu mulig dels efter almenlovens § 15, dels efter kgl. anordning af 11. september 1952, stk. 10-12. Denne anordning gælder imidlertid kun for Storkøbenhavn, skønt den allerede er udstrakt til større skolevæsenet uden for København. Men disse overgangsmuligheder bør nu lovfæstes.

Når der er adgang til overgang fra hovedskolen til 2. og 3. mellem-skoleklasse, vil oprettelsen af 3-årige anerkendte præliminærkursus i købstæderne næppe finde sted uden i undtagelsestilfælde.

Der er for tiden næppe tilstrækkelige lokaler, ej heller er lærerantallet stort nok til gennemførelse af de i vort forslags afsnit I, stk. 6, nævnte forbedringer. De fremsættes som et program, der må gennemføres, efterhånden som forholdene tillader det.

I selve forslaget om en 3-årig hovedskole ligger indførelsen af et 8. skoleår, men der er mulighed for at dispensere fra reglen og foretage udmeldelse efter 7 års skolegang. Nogle børn kan vise en sådan uegnethed for videre skolegang, at udmeldelse må anses for det bedste både for dem selv og for skolen.

Bestemmelsen om afgangsprøve i de elementære fag med afgangsbetegnelse efter de 3 år i hovedskolen er af betydning — det må jeg indrømme den højtærede undervisningsminister, som i sit oprindelige forslag foreslog det — hvis hovedskolen skal lykkes. Den må have dette mål for sit arbejde stillet for øje.

Der mangler endnu meget i, at folkeskolen i landdistrikterne er udbygget efter folkeskoleloven af 1937. Dette er af de foreliggende opgaver en af de mest nærliggende og mest påtrængende. Det 8. skoleår må nu drages med ind i planernes udførelse.

Den nyordning, som fra januar måned dette år blev gennemført vedrørende præliminærkursus ude på landet, har allerede vist sig at slå godt an. Det vil derfor for landsbyskolens vedkommende være rime-